

« zurück blättern vor »

KIKS subst. m., ab 1819. **1)** ‘Mariage (Kartenspiel für vier Personen)’ – ‘mariasz (gra w karty dla czterech osób)’: 1815–1823 Pietraszk. AK II.194, KAWKURZ *zaledwo mię nie posadzono do kiksa*. o 1825 L₁ 252, SJAM *Cóż dopiero mówi o tylu innych wiadomościach dla mnie ciekawych, zaczawszy od poezji, a kończąc na kiksie?* o (†1876) 1929 Żmich.Pow. 215, DOR *Babunia zasiadła właśnie była do kiksa z księdzem proboszczem i dwoma wiekowymi paniami*. o [LBel.] (1893) 1926 Kosiak.Rodz. 42, DOR *W małym pokoiku obok dwie czwórki amatorów hazardują się w kiksa – po dwa grosze lewa*. – (SŁA), SWIL, SW, LSP, DOR (daw. karc.). **2)** ‘Fehlstoß beim Billiard, Fehlschuß beim Ballspiel’ – ‘chybione uderzenie w grze w bilard lub w piłkę’: †1841 Niem., Sw *Zaczynam, ale... mieszam ś[fię], ustawne kikszy, nawet już kuli nie widzę*. o 1952 Prom.Opow. 176, DOR *Brać najniebezpieczniejsze strzały i w czasie meczu ratował kikszy swojej drużyny*. – (SŁA), SW (bil.), LSP, DOR. **3)** ‘übertr. Fehler, Fehltritt’ – ‘przen. wszelka omyłka, fałszywy krok’: 1874 Lam J.Kron. 18, DOR *Był to “kiks” dziennikarski i nic więcej*. o 1891 Kostrz.Pam. 99, DOR *Wiele rzeczy mi się udawało; jedna nigdy, to jest powaga. Ile tylko razy chciałem być poważnym, zawsze dałem kiksa*. – Sw (przen.), LSP, DOR. **4)** ‘falscher Ton in der Musik’ – ‘fałszywy ton w muzyce’: (1896) 1949 Reym.Kom. 63, DOR *Sfalszował takt, że ucięta niestychanego kiksa*. o (†1912) 1948–1952 Prus Now. II 153, DOR *Pamiętał wszystkie kikszy schorzałej katarynki*. – (SŁA), SW (muz.), LSP, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Kicks* subst. m., ‘Fehlstoß im Billardspiel, Fehlschuß; schriller Fehlton; Fehlgriff, Mißgriff’, GRI, nur für Inh. 2, 3, 4. ◇ **Der:** *kiksować* v. imp., ‘einen Fehlstoß machen, danebenstoßen’, [hapax] 1954 Sport 14, DOR, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 2; *kiksować* v. imp., ‘falsch singen oder spielen’, vor 1902 Sw *Zawinili w duecie tym fagot i waltornia, kiksując uporczywie w wielce charakterystycznej figurze akompanjamentowej*. Zuerst geb. Sw, nur für Inh. 4. ♦ Der Bedeutungsübergang von Inhalt 2 zum Sport (s. Derivat 1) ist naheliegend. Zum Kartenspiel *marjasz* oder *kiks* vgl. eine ausführliche Beschreibung nach “Gry i zabawy” 1831, 52 (GLOGER III, 186–187), die jedoch die Herkunft der Bezeichnung *kiks* nicht erklärt. Um 1875 spielten (GLOGER III, 187) nur alte Leute *marjasz* oder *kiks*, vgl. oben (Inhalt 1) den Beleg von Żmich[owska] Pow., DOR.

« zurück blättern vor »